

199

Ahont menos

se pensa...

COMEDIETA EN UN ACTE Y EN PROSA

ORIGINAL DE

R. RAMON Y VIDALES

Estrenada ab aplauso en lo *Teatre Catalá* (Romea)

la nit del 5 d' Octubre de 1900

Preu UNA pesseta.

BARCELONA

ANTONI LOPEZ, EDITOR, LLIBRERIA ESPANYOLA

20, Rambla del Mitj, 20

1900

AHONT MENOS SE PENSA...

Ahont menos se pensa...

COMEDIETA EN UN ACTE Y EN PROSA

ORIGINAL DE

R. RAMON Y VIDALES

Estrenada ab aplauso en lo *Teatre Catalá* (Romea)

la nit del 5 d' Octubre de 1900

VENDRELL

IMPREMPTA RAMON GERMANS, Teatro, 18

1900

REPARTIMENT

PERSONATJES

ACTORS

SRA. PEPETA, 38 anys.	D. ^a AGNA MUNNER.
ROSETA, 18.	» ELVIRÀ VERDIER.
D. FELIP, 45.	D. JAUME CAPDEVILA.
ENRICH, 23.	» VICTORIÀ OLIVER.
PERET, criat.	» JOAN DOMENECH.

L' acció en nostres días.

Dreta y esquerra, las del actor.

Director artístich: D. Jaume Capdevila.

Aquesta obra es propietat de son autor, qui 's reserva tots los drets.

D. Joan Molas y Casas, qual despatx se troba en lo carrer del Hospital, número 12 y 14, pis segon, Barcelona, y los seus corresponsals, son los únichs encarregats de concedir ó negar lo permís pera la representació y del cobro dels drets de propietat.

ACTE ÚNICH

Esplanada devant d' un establiment fonda de la Espluga de Francolí. A la dreta l' establiment ab portaleda gran ab escalinata; á la esquerra arbres. Tauletas y cadiras de jardí y algúns testos ab flors. Son las deu del matí.

ESCENA PRIMERA

PERET, desde 'l foro dreta, figurant que despedeix á algú.

PERET (*Cridant*) Vaja, alanta!... Que s' hi diverteixin forsa!... Tingui compte, Manualito, no atansi tant lo seu burro al de la senyoreta Paquita perque podrian sufrir un contratemps! Son dos burros que están enemistats!... La pór es lo que m' ho fá dir!... Que s' hi diverteixin!... (*Baixant.*) Ja 'ls tenim fora! Be ha costat prou d' organisar la comitiva. Quaranta duas personas de *ambos sexes* y vintiset burros d' un sol *sexo*, casi tots los de la Espluga, fan vía cap á la ermita de la Trinitat pera celebrar un diná campes-tre. L' establiment ha quedat casi desert. ¡Ganga, Peret! Un dia de poca feyna y moltas horas de llibertat pera empaytar á las raspetas, que son la meva especialitat. Ajaja!... (*Ab satisfacció.*) Aném á plegar la taula del menjador en quatre

esgarrapadas y després á donar una passada per las cuynas particulars. Aprofitat, Peret, que la temporada s' acaba! ¿Avuy te deixan lliure? Donchs, ¡visca la llibertat!... (*Entra al establiment tot cantant l' himne de Riego.*)

ESCENA II

SRA. PEPETA y ROSETA; apareixen pel foro, la segona seguida de la primera.

SRA. PE. Pero, Roseta, filla!... escolta!...

ROS. Deixim estar!... Vosté 'm vol desgraciada! (*Se deixa caure en una cadira plorant.*) Jo no 'l puch estimar; aixó es una tirania volerme casar per forsa ab un home que té quatre vegadas més edat que jo.

SRA. PE. No tant, no tant! Total te una quarantena d' anys, y tan ben conservats, que qualsevol no n' hi faria més que trenta.

ROS. Que sumats ab los quaranta qu' ell diu que té son setanta.

SRA. PE. Aixó ja es tocar lo violón! Aquí tothom lo té per una persona irreproachable; que ningú 'l guanya en elegancia y saberse presentar, y en quant á la hermosura del seu fondo, tots los que 'l tenen tractat convenen en qué 's millor que la de la seva cara.

ROS. (*Ho haurán vist ab los Raigs X.*)

SRA. PE. Y aixó que 's dels homens guapos y ben plantats que corran: ab aquell parell de patillas negras y llustrosas com l' assabatxe...

ROS. Perque se las pinta!

SRA. PE. No es pas veritat!

ROS. A mi m' ho ha assegurat una persona que viu en lo mateix establiment qu' éll, que va veure en lo seu cuarto un frasco de tintura del Doctor Padró.

SRA. PE. ¡Ay, filla!... Tú estás ben posada si t' escoltas lo dir de la gent!... Després, no saltres ens trobén en una posició que no 'ns permet dir aquest vull, aquest no vull, sino arregar al que 's pugui.

ROS. Pero, mamá; no veig la necessitat de casarme encara!... Si soch una criatura; tinch divuit anys no més!

SRA. PE. Bé ho sé prou!... Ay!... Divuit anys ja fa que vas venir al mon sense que poguessis rebre 'ls petóns de ton pare que...

ROS. (*Interrompentla.*) ¡Per Deu, mamá!... A qué vé recordar...

SRA. PE. T' ho vull recordar, perque se 't desvaneixi aquesta fal·lera de no volerte casar ab D. Felip. (*Roseta va distreyentse ab lo vano.*) Oh, ves, per qué? Per qué té més edat que tú? També te més mils duros qu' anys, tonta; y *vdyase lo uno por lo otro.* Després, es tot una persona de carácter, que quan arribi 'l cas de ferli saber nostra posició... Pero, ahont tens lo cap? ¿Que no m' escoltas?

ROS. Ah!... Qué deya?

SRA. PE. ¡Que Corpus cau en dijous!... Mireu que 's molt! Tractar d' un assumpto tan trascendental per una noya, cóm es lo proposarli un bon estar pera tota la vida y escoltarho cóm qui sent ploure!... Ah, que 'n tens poch de senderi!... Me fas dir uns disbarats!... Veyám; per qué no 'l vols á D. Felip?

ROS. Perque per ara no 'm vull casar; vel' hi aquí.

SRA. PE. Aixó no es cap rahó; aixó es una excusa. ¿Haurás entregat ja 'l teu cor á un altre home?

ROS. Per ara no.

SRA. PE. Per ara?... Aixó vol dir... Potser sí que hi ha qui t' entabana; pero, ca, no pot ser; perque com no t' has mogut may del meu costat, hauría vist...

- ROS. No rés, mamá.
- SRA. PE. Qué dius, que no hauria vist res?
- ROS. Vull dir, que... ¿sab? com no hi ha rés d' aixó, no pot haver vist rés.
- SRA. PE. Hum!... No sé si 'm fihi gayre de la teva paraula; pero de totas maneras, vigilaré. (*Pausa. La Roseta continia entrete- nintse ab las vrenillas del vano.*) Bueno; en qué quedém: que 'l vols, ó no 'l vols á D. Felip?
- ROS. Que tinch de contestar categóricament?
- SRA. PE. Sí; rás y curt.
- ROS. Donchs, nó! (*Aixecantse.*)
- SRA. PE. No?... Está bé. (*ab tó seremoniós.*) Demá marxarém cap á Barcelona, y ja que no vols que 't busqui un marit, me dedica- ré á buscarte... un padrastre, ho siga un acomodo per mi. He dit.
(*Passa per devant de la Roseta sens mirar- la, ab afectada dignitat, y entra á la casa.*)

ESCENA III

ROSETA, sola.

Després d' una pausa, durant la qual contemplará la porta per la que ha marxat la Sra. Pepeta.

- Ros. ¡M' ha clavat!... Vet' aquí una cosa que no se m' havia ocorregut may. ¡Casarse la mamá!... Y es molt capás de ferho! Veyám, meditém: (*S' assenta.*) Senthí jo entremitj, podria ella trobar marit? Ja ho crech! perque, vaja, encara es jova; total té uns trentavuit anys, tan ben conservats, que fins ens prenen per germanas; á més, pot disposar de la modes- ta herencia que 'ns dona lo suficient per viure ab relativa comoditat. Aixó está mal, molt mal! (*Aixecantse.*) Tinch de consultarho ab l' Enrich; veyám que hi

dirá... pero, qué fà de no sortir! De segur que encara dorm; no sé com no està més gras. (*Guaytant á dintre del establiment.*) Ah! allí veig al mosso: sabrém si s'ha llevat. Peret! Peret!... Si; fassi 'l favor.

ESCENA IV

ROSETA y PERET

- PER. Qué se li ofereix, senyoreta?
ROS. Sab si està alsat l' Enrich?
PER. Sí, senyoreta; es dir, m' ho penso, per que ara mateix l' hi sentit que cantava en lo seu quarto.
ROS. Vágihi, y diguili que baixi tot seguit, que 'm convé veure 'l.
PER. *Corrienta! (Va á fer mutis.)*
ROS. Ah!... si veyà la mamá...
PER. Es inútil l' avis. Perdi cuidado.

ESCENA V

ROSETA, y aviat ENRICH

- ROS. Tenim de conjurá 'l perill. Veyám que qué hi dirá: éll m' estima, y no crech que 's resigni á perdrem, com jo no puch resignarme ni á la idea tan sols de renunciar al seu amor. Ja 'l sento! (*Se 'l sent que ve cantant.*) Sempre cantant! ell sí que no pert may lo bon humor.
(Apareix Enrich á la porta; para de cantar y encén un puro mitj fumat.)
ROS. Quan lo senyoret acabi d' encendre aquet purot...
ENRICH Soy de la misma opinió. (*Baixant l' escalinata.*)
ROS. De qué?

- ENRICH De que aixó es un mal purot. Veus?
(*Pel fum que's desprén del cigarro.*)
«;Fum del infern per l' eter giravolta!»
Perque n' ho duptis, al infern, per donar torment als condemnats, los perfuman ab fum de tabaco del estanch. (*Ella se impacienta.*) Aquest me costa quinze céntim de compra, cinch de mistos y al menos salut per valor de tres pessetas.
- ROS. Fort! perque fumas!
- ENRICH Es que tens d' entendre que 'l tabaco...
- ROS. Bé, prou!... (*Interrumpentlo.*) No t' hi cridat perque 'm donessis una conferencia sobre 'l tabaco. Altres assumptos més trascendentals tenim de qué tractar.
- ENRICH Digas: t' escolto ab atenció. Té; hasta llenso 'l cigarro per no distreure 'm!
(*Com que tampoch val rés.*)
- ROS. Ja sabs que fa dias vaig dirte que no m' agradavan gayre los continuos cabildeos de D. Felip, l' americano, ab la mamá, y que sospitava que jo era l' objecte de' lls. Donchs bé; lo que no eran més que sospitas, son ara realitats: ell m' ha demanat en matrimoni y la mamá hi está empenyada en que m' hi casi contra la meva voluntat.
- ENRICH Dius que hi está empenyada?
- ROS. Si!
- ENRICH Donchs tú no cumpleixis, y D. Felip que 's quedi ab la prenda empenyada, ó siga ab ta mare.
- ROS. ;Mireu que 's molt, que ni en las cosas més sérias puguis tenir formalitat! Me reixerías que no pensés més ab tú; que no t' estimés com t' estimo, y que...
- ENRICH Prou, prou; no n' hi ha per tant!... Suposo que al comunicarte ta mare la seva resolució, haurás contestat...
- ROS. Que no m' hi volia casar!
- ENRICH Qué dius?
- ROS. Que no m' hi volia casar. Donchs, qué;

- volias que hagués dit que sí?
- ENRICH Tant com aixó, no; pero sí que 'm creya qu' eras més diplomática. De segur que haurás fet una bestiesa.
- ROS. Tú dirás lo que havia de contestar.
- ENRICH ¡Ah, joventut inexperta, que 'n fas de disbarats!
- ROS. Ara si que no t' entench.
- ENRICH Suposo lo que haurá passat: ta mare te haurá dit per casarhi, y tú, guiente sols per l' impuls del teu cor, has contestat ab un ¡no! com unaatedral: ella se haurá sulfurat, t' haurá dit unas quantas paraulas groixudas y per fi de festa te haurá amenassat ab tancarte en un convent.
- ROS. Altra amenassa més terrible m' ha fet; y es, que 's casará ella.
- ENRICH ¡Cristo!... Si que ha anat á agafarho per la part que més crema.
- ROS. Y al mateix temps m' ha dit que demá marxariam.
- ENRICH ¡Oy, oy, oy!... ja ho veurém: de aquí á demá ja se 'n haurá refredat. Abont es ara?
- ROS. Suposo que será al quarto.
- ENRICH ¡Peret!... ¡Peret!... (*Cridant.*)
- ROS. Qué vols fer?
- ENRICH Deix'ho per mí.

ESCENA VI

Los mateixos y PERET

PER. Me demanava, senyor Enrich?

ENRICH Sí!... Escolta: Pujas á la habitació de la senyoreta, y com qui no hi es per rés, ¿comprends?... inspeccionas lo que fá la senyora Pepeta; li prens bé la fisomia per saberme dir si fa cara de pasguas ó

de prunas agras, y baixas á contarmho tot seguit.

PER. Rés més?...

ENRICH Per ara, rés més.

PER. Currienta!... (*Bent mutis.*)

ENRICH Ah!... té. (*Treu un puro.*) Aquí tens un cigarro pel treball... no; me 'n desdich: es del estanch y no vull esser cómplice d' un envenenament. Ja te 'n donaré un de la Habana... quan ne tinga.

PER. Ja, ja!... que 's trempat vosté! (*S' en va.*)

ESCENA VII

ROSETA y ENRICH

ROS. Qué 't proposas?

ENRICH Esmenar en lo que 's pugui l'erro teu; tornar endarrera per guanyar terreno, y sobre tot fer desistir á ta mare de la marxa.

ROS. No crech que 'n treguis rés; conech á lá mamá y ja veurás com demá...

ENRICH Si jo 'm plegués de mans com tú, demá ja seriau fora, d' aquí un mes ja tindrias padastre y d' aquí un any... un germanet.

ROS. Digas, qué tinch de fer?

ENRICH Vas á trobar á ta mare ab la cara tan compungida com puguis; si pot haverhi llágrimas millor; aixó per vosaltras no es molt difícil y sempre fa efecte; li dius que te arrepenteixes de haverla disgustada; que la rahó li sobra... etcétera, etc., y acabas per demanarli un parell de dias de temps per contestar definitivament, donantli á entendre que la resposta será afirmativa. Entretant, jo, en aquest dos dias, tinch temps més que suficient pera desbaratar, no un casament, que aixó qualsevol ho fá, sino tres

dotzenas si convenia. Per de prompte, agafo al americanc, y com es tan aficionat á las pomadas, essencias y bonas fragancias, li dich que á tú l' alé 't fa mal olor.

ROS. De cap manera! Aixó no t' ho permeto.

ENRICH Pero, dona, constantme com me consta á mí que la teva boqueta...

ROS. Bé, no ho vull!... (*Avergonyida.*) Y si á tú 't consta, es perque aquell petó sigué un robo ab la circumstancia agravant de que jo estava distreta.

ENRICH Es dir, que sigué un robo?

ROS. Sí!

ENRICH Está bé; y com jo no vull retenir en poder meu una cosa robada, estich prompte á restituir lo cos del delicte.

ROS. No, no!... Ja pots quedarte 'l.

ENRICH Que consti, donchs, que 'l tinch ab consentiment de son duenyo.

ESCENA VIII

Los mateixos y PERET

PER. Senyor Enrich, senyor Enrich!...

ENRICH Hola! ets tú? Qué portas de nou?

ROS. Has vist á la mamá?

PER. Sí, senyoreta. Hi pujat á la seva habitació, y trobant la porta ajustada, jo que, sense demanar permis, ¡sas!... me fico dintre.—Ah! dispensi,—hi dit fentme 'l sorprés—me creya que no hi havia ningú.—Qué vols?—m' ha dit ab tó de reny —Venia pera arreglar la habitació.—No n' hi ha cap necessitat, perque avuy la deixo.—

ROS. (*A Enrich.*) Ja veus com no desisteix!
(*A Peret.*) Y qué fa allí?

PER. Arregla l' equipatje.

ENRICH Donchs, mans á l' obra; vas á trobarla...

- PER. (*Que anava á retirar-se.*) Callin, ara baixa!
- ENRICH Apa donchs, comensa á enfilar l' agulla.
- PER. Si 'm necessitan, mandar. (*Se 'n va.*)
- ROS. Gracias, Peret.
- ENRICH Jo també me 'n vaig; no vull que 'm trobi aquí. Adeu, (*Fentli una carícia.*) boqueta de mel!... Ah! sobre tot llàgrimas, que com son humidas entendreixen.
(*Se 'n va corrents pel foro.*)

ESCENA IX

ROSETA y SRA. PEPETA

- ROS. Preparém lo mocador pera recullir las llàgrimas. (*Seu al costat d' una taula, apoyant lo cap á la mà en actitud meditativa.*) Ja es aquí...
- SRA. PE. (*Desde la porta, figurant que enrahona ab algú de dintre.*) Sí, sí: 'm farà la factura. Demá marxarém. (*á Roseta.*) Quan vulguis pots anar á arreglarte la roba.
- ROS. Perdonim!... (*ploriquejant.*) Me arrepen-teixo de bon cor haverla desobehida, y sobre tot del disgust que li he donat ab la meva negativa.
- SRA. PE. Qué dius, t' arrepen-teixes?
- ROS. Si, senyora; y desde ara, retiro aquell malehit no que ha sigut la causa de que, per un moment, m' hagi privat de l' estimació de la meva benvolguda mareta.
- SRA. PE. ¡Ay, filla del meu cor!... ¡Vina 'ls meus brassos!... No sabs la alegría que 'm donas! Algún sant te haurá tocat al cor.
- ROS. (*Sant Enrich.*)
- SRA. PE. Es dir, que consents en casarte ab Don Felip?
- ROS. Si, senyora... es dir; desitjaria que 'm donés un parell de días pera poguer reflexionar sobre las atinadas observacions que vosté m' ha fet, no duptant de

- que la contestació serà del agrado de tots.
- SRA. PE. Sí, filla, sí; reflexiona bé las utilitats que pot reportarte aquest ventatjós matrimoni, y ja veurás, quan n' hakis tocat los resultats, com me donarás las gracias per haverte 'l proporcionat.
- ROS. (Amen!) Si sabia 'l tip de plorar que m' hi fet!... Encara ploro ara al pensar en l' incomodo que ha prés.
- SRA. PE. ¡Vaja, filla meva!... no ploris, (*petonejantla.*) sino 'm farás plorar á mi també!
- ROS. Tingui, ¿veu? ja no ploro. (*Fent com si se aixugues las llágrimas.*) Ara, ab lo seu permís, aniré a arreglar el mundo.
- SRA. PE. No, no cal; ja no marxém. Sabs lo que pots fer? ves á treure la roba que jo ja hi havia colocat.
- ROS. Hi vaig, donchs. (*Ap. anantse'n.*) La cosa va marxant. Si l' Enrich me hagués vist!... ja, ja!...

ESCENA X

SRA. PEPETA y aviat D. FELIP

- SRA. PE. Aixó marxa; pero, la veritat, no esperava altra cosa de la bondat de la Roseta. No perque sigui filla meva; pero noya tan obediente als mandatos de la mare, de segur que no se 'n trobaria una altra. ¡Tan debó ho hagués sigut jo ab la meva, que al cel sía!... (*Veyent á D. Felip que apareix pel foro, y cambiant de tó.*) ¡Oh, D. Felipa!... Vosté per aquí, y en aquesta hora? ¿Qué no li ha fet por lo sol?
- D. FE. Vol callar! si el sol de este país es un sol de fireta comparat ab lo ardorós y esplendit de la América, el de allá es una frágua comparat ab lo de aquí, que es, eso, cómo se llama?... un braseret.

SRA. PE. No... si... te rahó: ja ho crech que no té comparansa!

D. FE. Allá se súa la gota gorda... pero deixém al astro del dia que fassi son eternal curs, y parlém del altre sol, que per mí es encara molt més espléndit y brillant.

SRA. PE. Quin sol vol dir? (*Mirant enlayre.*)

D. FE. El que 'm dona calor y vida, y del qual espero viure sempre baix sos vivificadors raigs: de la Roseta.

SRA. PE. Ah!.. no hi havia atinat; diu las cosas d'una manera tan pulida... (De segur que sab fer versos.)

D. FE. Qué me 'n diu? Li ha parlat ja? Pot donarme bonas noticias?

SRA. PE. Sí, senyor, li he parlat; y si bé no puch donarli encara una resposta definitiva, en cambi puch avansarli que l' assumpto marxa molt ben encarrilat.

D. FE. Me té ab ansia; digui, digui.

SRA. PE. Com jo estava convensuda de que la Roseta no havia estimat encara, porque, ay, pobre filla meva! qué sab ella del amor, sino s' ha mogut may del meu costat! no hi ha hagüt necessitat d'anarli ab rodeos y precaucions, sino que li he exposat de còp y volta la pretensió de vosté.

D. FE. Y, qué?...

SRA. PE. Ella, la veritat, ha dit lo que una noya acostuma dir en casos iguals: que encara era jova; que per ara no havia pensat en semblant cosa... en fin, tot alló de quan se vol y dol, ¿sab? y per últim ha demanat un parell de días per pensarshi avans de donar la contesta definitiva, que espero será la que dessitjém.

D. FE. Sent aixís, no dupto que la Roseta, guiada pels bons consells de la que anomeno ja ab lo respectable titol de... cómo se llama?... de futura mamá política, donara lo si dessitjat, y ab éll la veritat

á un cor que estaré esperantlo quaranta vuyt horas en capella ab la mateixa ansietat que 'l condemnat á mort espera l' indult.

SRA. PE. Li dono lo seguritat de que no 's perdrá per mí.

D. FE. Contant ab la seva cooperació, no dupto que obtindré un cómo se pide.

ESCENA XI

Los mateixos, y ENRICH, pel foro.

ENRICH (Hola!... Ja tením conferencia?..) ¡Buenos días!...

D. FE. ¡Hombre, D. Enrique! (*Donantli la mà.*)
Cóm está?...

ENRICH Perfectíssimament; al servey de vosté.

D. FE. Igualment, gracias!

ENRICH Senyora Pepeta, se la saluda. Avuy no havia tingut lo gust de veurerla encara.

SRA. PE. No fos tan dormilega. Encara no li vist cap dematí á la font.

ENRICH No digui mentidas, que 's pecat. Un dia vaig acompanyarhi á vosté y á la Roseta, y després hi he anat dos vegadas més.

D. FE. Vamos!.. Gran puñado son tres moscas!

SRA. PE. ¡Caramba!... Ja ha fet prou en tres setmanas que 's aquí! Per mí ho ha encomanat á la Roseta, perque hi ha días que tampoch ella vol venir.

ENRICH (Jo sé 'l per qué.)

D. FE. Pues vosté no pot dir que vé á pendre las aguas.

ENRICH Ni ho dich tampoch. Jo vinch á pendre 'ls vins; del agua tant se me 'n dona, com que no la tasto may; es massa mullada. En cambi ab lo ví m' hi recreyo, perque 's ví de veritat: no es com lo de Barcelona que no més ne porta 'l nom.

SRA. PE. ¡Ah, plagota, plagota!... Vaja, senyors;

ab lo seu permís, los deixo.

D. FE. Tan aviat?...

ENRICH No fassi compliments, que al camp des-
diuhen.

SRA. PE. Hasta un altre ratet. (*Entra á la casa.*)

ESCENA XII

D. FELIP y ENRICH, y aviat PERET

ENRICH Don Felip, lo convido á pendre l' aigua.

D. FE. No ha dit ara mateix que no 'n bevia?

ENRICH De la font, nó. ¡Peret!... (*Picant ab las
mans.*) Ara veurá quina es la meva ai-
gua.

PE. ¿Qué falta?

ENRICH L' aigua! portan pel senyor també.

PE. Currienta!... (*Se 'n va.*)

D. FE. Vamos pues; tastaré la seva aigua.

ENRICH Assentemshi? (*Seuhen en una taula.*)

D. FE. Ja que 's tan amable en convidarme de
lo seu, vull pendrer la revenja. (*Treu
una gran tabaquera que li dona oberta.*)
Esculleixi vosté mateix.

ENRICH ¡Quin bé Deu! Aquests si que no son
assessinos.

PE. Aquí está l' aigua. (*Deixa 'l servey á la
taula.*)

D. FE. (*Mirant l' etiqueta de la ampolla.*) Ja, ja!..
Si aixó es vermouh Torino!

ENRICH Ah, y qué! Que no es la millor aigua pe-
ra obrir la gana? A mí es la que 'm va
millor.

D. FE. No seré jo qui digui lo contrari, que
també hi soch aficionat.

ENRICH (*Escullint cigarros.*) Peret!... Aquí tens
lo cigarro de la Habana que 't tinch prom-
és. (*Entregantnli.*)

PE. Viva! (*Fent mutis.*) Manoy, quin vaquero!

D. FE. Vamos!.. Vaya una manera de disponer!

ENRICH Quanta varietat! (*Pels cigarros.*)

- D. FE. Si; n' hi ha de diferentas classes.
- ENRICH Ja li dich jo que porta un verdader estanch... Dispensi: sería una profanació compararlos ab los espatlla saluts que 'ns suministra la Arrendataria.
- D. FE. Estos no son mals.
- ENRICH Ja ho crech! Y dels que hi ha aquí, quíns son los millors?
- D. FE. No m' hi fieso molt; jo, solament tirin bé...
- ENRICH No sab quíns son los millors? No puch permetre que visca en aquesta ignorancia. Me 'n quedo un de cada classe y demá sabré dirli. (*Fent lo que diu.*)
- D. FE. (Vamos!... Aixó ja es extralimitarse.)
- ENRICH Fumis aquest. (*N' hi entrega un, junt ab la tabaquera tancada.*) Mè sembla que 's dels més aromátichs.
- D. FE. (Y també dels més petits.)
(*Encenen los cigarros: sent lo d' Enrich més llarch. Pausa.*)
- D. FE. Sab que se 'm fa molt estrany que avuy sigui aquí?
- ENRICH Y aixó?...
- D. FE. Hombre; creya que també formava part de la excursión que han fet los veraneantes á la ermita esa... cómo se llama?... de la Trinidad.
- ENRICH No, senyor; no he volgut anar ab tan malas companyías.
- D. FE. Malas companyías diu, quan hi ha lo mejor de la colonia veraniega!
- ENRICH Me refereixo, lo anar ab tants burros.
- D. FE. Si no es més explicit...
- ENRICH Vull dir: com que no s' hi pot anar en carruatje, tothom te qu' anar en burro.
- D. FE. Ah, ya!... Veritat; aquí á la Espluga per tot s' ha d' anar en burro.
- ENRICH Quedantme hi tingut lo gust de trobarm sol ab vosté. Y apropósit. (Bomba vá!) M' han dit... que vosté 's casava.
- D. FE. Eh?... (*Sorprés.*)
- ENRICH (Veyám si 'l fem cantar.) Se diu que vos-

té ha contret certas relacions ab una de las senyeras de més bon *trapio* qu' estiuhejan aquí, de *cuyas resultas* acabarán anant á la Curia.

D. FE. Ca!... no ho cregui! guayaba!... Y, no's diu quien es ella?

ENRICH Si; pero ja que diu que no es cert...

D. FE. Digui qui es; ara m' interessa... Molts casaments s' han efectuat comensats per una broma aixís: tal vegada aquest...

ENRICH Li diré. Donchs, se diu que's... (ara vá 'l cop.) la senyora Pepeta.

D. FE. La!...

ENRICH La senyora Pepeta... la que ara se 'n ha anat d' aquí.

D. FE. ¡Jo, jo, jo!... (*Aixecantse y no parant de riure fins al final de la escena.*) ¡Hombre, hombre!...

ENRICH Com veuen que la acompanya per tot, y que sempre están ab aquell xiu, xiu, han dit: secrets en porta? casament á la volta.

D. FE. No ho cregui! pero...

ENRICH Hola!... hi ha un pero?

D. FE. Qui sab!... tal vegada alló de la broma que li he dit...

ENRICH Produhís efecte?

D. FE. De més verdas ne maduran. Vaya, con Dios, Enrique; vaig á continuar mon cotidiano passeig... ¡Ja, ja, ja!... no 'n volia saber altra!... (*Fent mutis.*)

ENRICH Pero, escolti!...

D. FE. Ja ho sabrá més endavant: abur! ja, ja!.. (*Se 'n va rient pel foro.*)

ESCENA XIII

ENRICH, sol.

ENRICH Vés, vés rihent, que no t' escaparás! te haig de casar, si us plau per forsa, ab la meva sogra. Ell si que treuria la rifa

sense sentarshi si podia arreplegar á la Roseta. ¡Ca!... aquesta *rosa* no ha esclatat pas perque éll l'ensumi; que s'accontenti ab lo *roser* que l'ha produhida. Y cóm li agradan los talls tendres á D. Felip! Ja 's coneix en lo llaminer que 's que ha estat á la terra de las bonas confituras. ¡Tira peixet, si podia conseguir aixó! ¡ca, barret, altra feyna hi há!... No 'ns destorbém; aném á fer correr la bola y que 's vagi fent grossa; fent de manera que tothom ne parli, que 'l felicitin; es á dir, marejarlo, casarlo per forza ab la mare de la Roseta. No 'm faltarán amichs que 'm secundin... Per ahont comensaré?... per Villa-Engracia, que 's ahont ell viu. Ja està comensada la bola: ara, que corri!... *¡Andiamo, andiamo!*... (*Cantant se dirigeix cap al foro, quan apareix Roseta.*)

ESCENA XIV

ENRICH y ROSETA

- ROS. Ahont vas tan alegre?
- ENRICH Ah! ets tú? Vaig á fer un casament.
- ROS. Tú? y qui son los nuvis?
- ENRICH Ta mare y D. Felip.
- ROS. Tú no estás bó; feste donar una mirada!
- ENRICH ¿No t'agrada l'idea?
- ROS. ¡Molt!... Es excelent!
- ENRICH Es lo millor medi perque á tú 't deixin en pau. Casar á ta mare ab D. Felip.
- ROS. Donchs, noy, me sembla qu'has fet tart, perque cóm més va, més engrescada hi está ella en casarmhi á mí. Fins ara m'ha estat donant concells com si fos demá 'l dia del casament. Ja veus, si Deu no 'ns ajuda!...
- ENRICH Tingas confiansa ab mi: t'estimo massa

per deixar que passin endavant los desgavellats projectes de ta mare. Ah, suposo que estar  suspesa la marxa.

ROS. S ; m'ha surtit bastant bé la comedia.

ENRICH No esperava menos de t .

ROS. La mam  est  convensuda de que accedir ; ab això ja cal que procuris que aquest cas no vinga

ENRICH No vindrà, deixo per m .

ROS. Si 'ns surt bé, prometo...

ENRICH Un ciri   la Mare de Deu?

ROS. No un, dos; y també estimarte m s de lo que ara t' estimo.

ENRICH Es   dir, que no m' estimas encara ab tota la potencia del teu cor?

ROS. S ; pero forsar  la pressió fins que la caldera exploti; y t , m' estimas també aixís?

ENRICH   Molt més! Jo t' estimo...

ROS. Fins al cel?

ENRICH Es massa aprop! Si ara ab la direcció dels globos, en un dia 's farà 'l viatge d' ida y vuelta.

ROS. Donchs, fins ahont?

ENRICH Digas: ahont t' arriba 'l pensament?

ROS. Uy!... fins més enllà del infinit! fins...

ENRICH Donchs, dobla la distancia y encara 'm quedo curt. Mira, voldr  que 't convertissis en torrosset de sucre y jo en mosqueta, pera no moure 'm del teu voltant per xuclar poch   poch la mel que...

ROS. B !... Y que ving s un qualsevol que sense encomanarse   Deu, m' agafés y  plaf! me tir s dintre d' una tassa de caf !

ENRICH Ja 'm cuydar  jo de que ningú profan s aquell caf .

ROS. Com ho evitari s essent una inofensiva mosqueta?

ENRICH C m?... Deixantme caure dintre de la tassa! Veyam què s' atrevir    beure. Això vol dir qu' estich prompte   sacrificar-me per t , si convingués; pero com

- lo cor me diu que aquest cas no vindrà.
Y 'l teu, qué 't diu?
- ROS. Lo meu sempre 'm diu lo mateix; aixó es: que t'estimo.
- ENRICH Y cóm ho coneixes?
- ROS. Ab signos, com lo telégrafo. M' hi poso la má y sento: ¡crech, crech, crech!... que no vol dir altra cosa que bat per tú, y per lo tant, que t'estimo.
- ENRICH Veyám si ho sentiré jo? (*Posantli la má sobre 'l cor.*) ¡Ay!...
- ROS. Qué?...
- ENRICH M' hi punxat!
- ROS. Perque no hi anavas ab cuydado; que no sabs que 'm dich Rosa, y que las rosas tenen punxas?
- ENRICH Las agullas que per totarreu porteu!
- ROS. ¡Veyám si t' has fet gayre mal! (*Agañantli la má.*)
- ENRICH Aquí... ¿veus? (*Li fa un petò á la má.*)
- ROS. ¡Aixó no val! (*Fugint cap al joro seguida de Enrich.*) Ay, mira! D. Felip puja pel camí de Poblet.
- ENRICH Sembla que vá molt capficat. Aném á dintre: podrás dir á ta mare que vingui á festejar pel teu compte; entre tant, nosaltres, aprofitarém l'estona.
- ROS. Ab la condició; que tens d'estar quiet.
- ENRICH Sí, dona; y sino, fesme quedar sense diná.
- ROS. Ja es sota 'l nogué; aném, avans no 'ns vegi. (*Entran á la casa.*)

ESCENA XV

D. FELIP, aviat SRA. PEPETA

- D. FE. (*Com si vingúes continuant un soliloqui.*)
Sí, sí; es lo més ben pensat: com més aviat li diré, millor: lo mal camí passar-lo prest; un dia ó altre tindria de dirli també... Allá veremos. Ah! allí vé: surtirém de duptes.

SRA. PE. Vosté ja deu haver donat lo passeig de reglament.

D. FE. Si; pero ha sigut curtet: fins á mitj cami de... cómo se llama?... de Poblet.

SRA. PE. Si que *amigu* l' ha fet curt.

D. FE. Ha sigut ab l' intent premeditat, pera poguer parlar ab vosté avans de tornar á casa.

SRA. PE. Si comprén entrarem á dintre.

D. FE. No; podré dirli aquí mateix.

SRA. PE. Com vulgui. (*S' assentan.*)

D. FE. Lo que ara li diré, espero que no será motiu pera alterar la bona armonía que reyna entre nosaltres.

SRA. PE. També ho crech aixís. (Qué voldrá dir?)

D. FE. Comenso pues: Antes de marxar á... cómo se llama?... á la Isla de Cuba, tot lo que ara tinch de metódich y reposat, tenia de disbauxador y aixalabrat, lo que no deixava de proporcionar-me sérios altercats ab lo meu pare.

SRA. PE. Cosas de la joventut!

D. FE. Com dich, no podiam congeniar; per lo que vaig determinar anarme 'n á ultramaren busca d' una fortuna que 'm permetés viure independentment.

SRA. PE. Que vol parlar d' interessos?

D. FE. No, senyora.

SRA. PE. Es que per 'xó! No vull saberne rés!

D. FE. Com anava dient; un cop allá, vaig dedicarme ab fé al treball, fent de manera que la familia no sapigués res de mí hasta que pogués presentarmhi completament regenerat.

SRA. PE. Aixó sol, lo recomana.

D. FE. Ara bé; com lo meu pare 's dedicava al comers també, y no li faltavan relacions á la isla de Cuba, era molt difícil ocultarme de las pesquicias que pogués practicar pera trobar lo meu paradero, y á fi de desorientarlo vaig determinar cambiarme 'l nom.

SRA. PE. Es á dir que 'l nom de vostè...

D. FE. No es Felip Riera, com tothom se creu, sino que 'l verdader, que ara ja no tinch motius pera ocultar, es Angel Vilanova.

SRA. PE. ¿Cóm diu?... (*Aixecantse sobtadament.*)

D. FE. Angel Vilanova. (*Ab sorpresa.*)

SRA. PE. ¡Deu meu, aixó sembla un somni!...

D. FE. Pero... qué li passa?...

SRA. PE. Si!... Vilanova!... del comers!... ¡Ay!... ¡ay!... (*Cau desmayada en una cadira.*)

D. FE. ¡Senyora Pepeta!... (*Acudint á ella.*) S'ha desmayat!... Pero, senyor, qué faig ara? ¡Senyora Pepeta!... (*Fentli ayre ab lo sombrero.*) ¡Peret!... ¡Roseta!... (*cridant.*) No torna en sí!.. ¡Peret!.. No vé ningú!..

ESCENA XVI

Los mateixos y PERET, y aviat ROSETA y ENRICH

PER. Qué passa?

D. FE. ¡Corra!... Porta éter ó aygua naf y digas á la Roseta que vinga!

PER. Vaig corrents! (*Se 'n va.*)

D. FE. No entench aquest misteri!... Cosa més estranya!.. (*Continúa fentli ayre.*)

ENRICH Qué hi há? qué passa?

PER. L' aygua naf!

ROS. ¡Mamá!... (*Corrent al seu costat.*) ¡Desmayada! ¡Mamá!...

ENRICH ¡Ay, ay, ay!.. Qué haurá passat?

D. FE. Estavan los dos enrahonant, quan...

SRA. PE. ¡Ay!... (*Suspirant.*)

ROS. ¡Mamá!... soch jo!..

ENRICH Ja torna en sí.

SRA. PE. ¡Ay!... (*Passantse la mà pel front.*) Ahont soch?...

ROS. Aquí ab mí, mareta meva; al costat de la Roseta.

SRA. PE. ¡Deu meu!... (*Passeja la mirada pel voltant com si volguès recordar alguna cosa y*

al veure à D. Felip, li diu, després de mirar-se'l ficsament.) ¡Estrafalari!..

D. FE. Eh?... (*Sorprés.*)

ENRICH ¡Mosca, quin saludo!

ROS. Mamá!... sosseguis!.. (*Abrassantshi.*)

PER. Me 'n vaig; no fos cas que jo pagués los trenquis. (*Fa mutis.*)

ESCENA ÚLTIMA

Los mateixos, menos PERET

SRA. PE. Con qué! (*Ab retintint, desfentse dels brassos de la Roseta.*) vosté se 'n va anar á América per desavinensas ab lo seu pare! ¿eh?... ¡Embustero! ¡vil!... ¡Ay, boca pecadora! Senyor, perdoneume!

D. FE. Senyora, aquestas paraulas!...

SRA. PE. Calli!...

ROS. Pero, mamá!...

SRA. PE. Déixam estar!...

ENRICH (*Per ara, siguém espectador.*)

Pausa. D. Felip, que no sab lo que li passa, se queda parat ab la boca oberta y ls brassos cayguts, l' una mà 'l bastó y á l' altra 'l barret; la Sra. Pepeta mirantsel ficsament; la Roseta mira indistintament á sa mare y á D. Felip, y Enrich, 'un poch retirat, contempla 'l quadro.

SRA. PE. Encara no atina qui soch? Mirim bé y fassi memoria!.. ó sino, vegi: no li diu rés aquest piga de darrera l' orella?...

D. FE. ¡Cóm!... Seria?...

SRA. PE. La Pepeta Serra!... ¿y ara?

ENRICH (*Uy!... ¡quin misteri!*)

ROS. ¡Deu meu!... será?...

D. FE. ¡Pepeta Serra!.. Entonces, la Roseta?...

SRA. PE. Es la seva filla, que vosté no arribá á veure son naixement, perque abandoná á la mare, que soch jo, després l' enganyarme miserablement, que jo 'm tenia un amor que no 'm tenia!

- ROS. ¡Jesús, lo meu pare!
- ENRICH (¡La Roseta filla de D. Felip! ¡Sambomba!)
- D. FE. ¡Filla!... (*Va per abrassarla.*)
- SRA. PE. ¡Alto!... (*Interposantse.*) Avans cumpleixi ab son deber! No es digne...
- D. FE. Te rahó: demá, avuy, ara mateix vull que tothom sápig a que la Roseta es filla lligítima de Angel Vilanova...
- ENRICH ¿Angel Vilanova? (*Interrompentlo y posantse li al devant.*) y, ¿qué més?
- D. FE. Y Rius!
- ENRICH (*Rápit.*) Que té una germana que' s diu Mercé?
- D. FE. Sí!
- ENRICH Que 's viuda de Joaquim Bertran?
- D. FE. Sí! (*Cada vegada més sorprés.*)
- ENRICH Oncle! (*Abrassantlo.*)
- D. FE. Cóm, qué diu?
- SRA. PE. Oncle seu!
- ROS. L' Enrich cosi meu!
- D. FE. Veyám, expliquis.
- ENRICH Molt fácilment: soch fill de la seva germana Mercé, y per lo tant...
- D. FE. L' Enriquet?
- ENRICH Justa la fusta! Que 'l meu pare mori de part. Vull dir, quan jo vaig neixe.
- D. FE. Hombre, y que gran t' has fet! (*Dirigintse a la Sra. Pepeta.*) Pepeta, ja ho veus: no hay mal que por bien no venga. Jo volia casarme...
- ROS. Quín horror!...
- D. FE. Me casaré ab ta mare, Roseta, y tú quedarás lligitimada.
- ENRICH Y nosaltres, essent cosinets, tindrem d' anar á Roma, Roseta.
- SRA. PE. Qué diu?
- D. FE. Eh?...
- ENRICH Ara ja ho podem dir. Sápig a que la Roseta y jo, ja fa temps que 'ns estimém.
- SRA. PE. Es veritat lo que diu l' Enrich?
- ROS. Sí, mamá. (*Avergonyida.*)

SRA. PE. Y jo sense havermen enterat!

D. FE. Bueno, bueno; todo se andará: y si tan vos estimeu...

ROS. ¡Papá!...

D. FE. Ab aquesta paraula m' has omplert lo cor de satisfacció... ¡Filla!...

ROS. ¡Papá!... (*Tirantse als seus brassos.*)

SRA. PE. ¡Divuit anys seguits he somniat aquesta escena! y quan menos la esperava... ja te rahó 'l ditxo: Ahont menos se pensa...

ENRICH Salta un marit, un pare, un oncle... y un sogre, tot en una pessa. (*Tots riuhén.*)

D. FE. Avuy mateix tots á Barcelona; jo veuré á la germana y ho deixarem tot arregat. Vaig per l' equipatje.

SRA. PE. Nosaltres també: aném, Roseta.

(*Disposantse á marxar.*)

ENRICH ¡Alto, alto! y 'ls senyors, cóm se 'ls deixa? (*Pel públich.*)

SRA. PE. Tú mateix, Enrich.

ENRICH Que ho fassi 'l tio; pot ser li saltará algún nou parent.

D. FE. No; si per cas que salti, eso... cómo se llama?... Ah! un aplauso.

TELÓ

